

Anstalten forarbejdede, — foruden at være meget gode og behagelige og for Sundheden ligesaa gunstige som de naturlige Blande, — være i en billig Priis. Jeg veed heller ikke rettere; end at det er almindeligt erkjendt med Hensyn til samtlige de Blande, som fabrikeres af Anstalten, at de ved Siden af deres gode Dvalitet ogsaa ere priisbillige, og det er just derfor, synes mig, at der ikke udfordres noget Monopol. Det, som forresten har gjort, at jeg har troet at burde yttre mig imod Monopolet, er ikke saameget, at jeg virkelig troer, at der kunde slyde nogen skadelig Følge af, at dette Monopols Fornyelse blev indrømmet. Men det forekommer mig, at det saa bliver aldeles klart, at den Artikel i Grundloven, som siger, at Indskrænkninger i Erhvervsfriheden, som ikke ere begrundede ved det almindelige Vel, skulde opheves, bliver intetsigende, naar endogsaa aldeles nye Indskrænkninger — Indskrænkninger, som ere udenfor de bestaaende Love — kunne blive vedtagne her. Jeg har altid troet, at denne Paragraph i Grundloven i sig selv ikke sagde Noget, og jeg vilde ønske, at den ikke stod dert, men ikke fordi jeg kunde attraae, at Næringsfriheden ikke skulde nyde al den Begunstigelse, den kan vente i Medhold af denne Grundlovsætning, men fordi den kan tydes efter de forffjellige Interesser og Synspunkter og derfor i Grunden Intet betyder. Dersom man nu i et enkelt Tilfælde, fordi man efter sin Opfatning af dette enkelte Monopols Beskaffenhed ialtsald anseer det for uskadeligt at give det, og fordi man veed, at den hele Anstalt ikke er fremkaldt ved egennyttige Hensigter, men ved Hensyn til det almindelige Vel, — dersom man af en saadan Betragtning vil lade sig bestemme til her at give et Monopol, ligesom Rigsdagen forhen har givet et andet Monopol, maaskee af lignende Hensyn, navnlig mere af Pietetshensyn end af Hensyn, tagne

af Grundsatningerne for Næringsfriheden og de Begrænsninger, denne kan være underkastet, saa troer jeg, at det vilde have en skadelig Indflydelse paa Behandlingen af andre saadanne Sager i Fremtiden.

Justitsministeren: Det vil dog vistnok ikke have en ganske ringe Indflydelse paa denne Sags Udfald, hvilken Ansuelse man nærer med Hensyn til det Spørgsmaal, om der skulde gives Bevilling til at anlægge en Fabrik for mineraliske Blande, eller ikke, og jeg skal i saa Henseende tillade mig at tilføje nogle enkelte Øtringer til hvad jeg før fremsatte. Det er ingenlunde i Henhold til Grundlovens § 88, at jeg har troet, at denne Næringsvei nu kunde være friere, end den tilforn havde været, uagtet der intet Spørgsmaal er om, at man efter denne Grundlovsbestemmelse dog vistnok i alt Fald vilde være mere tilbøielig til at ansee en Næringsvei som fri, end man maaskee under de tidligere Forhold havde været; men det er, fordi jeg ikke troer, at der i den tidligere bestaaende Lovgivning findes nogen bestemt Hjemmel for at paalægge de Vedkommende, der ville anlægge en Fabrication af deslige mineraliske Blande, dertil først at erhverve en Bevilling. Den Lovbestemmelse, som her skulde komme i Betragtning, er uden Tvivl Forordningen om Medici og Apothekere af 1672, som indeholder adskillige Bestemmelser, blandt Andet om de Medicamenter, som det udelukkende er forbeholdt Apothekerne at præparere, og det heder deri blandt Andet: „Ei heller maae Materialister, Urtekræmmere eller Sufferbagere og deslige holde Fal og sælge til Andre Slag Vand, Canceel = Vand, Moder = Vand, Elixir vitæ Matthioli, Kinder = Balsom og andre saadanne destillerede Blande, item Bryst = Kager, Biolen = og Rosen = Sirup og andre saadanne Sirupper og deslige Medicamenter“ &c.